

TÜRKİYE'de TARIM

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ

Dünya üretiminde payı

Sıralama	Ürünler	Dünya Üretimi* (ton)	Türkiye Üretimi** (ton)	Üretimdeki Payımız(%)
1	FINDIK	713.451	412.000	58
	KIRAZ	2.245.826	445.556	20
	İNCİR	1.137.730	300.282	26

Dünya üretiminde payı

Sıralama	Ürünler	Dünya Üretimi* (ton)	Türkiye Üretimi** (ton)	Üretimdeki Payımız(%)
2	KAVUN	29.626.335	1.707.302	6
	KAYISI	3.365.738	270.000	8
	KARPUZ	111.009.149	3.885.617	4
	HIYAR	74.975.625	1.845.749	2
	HAŞHAŞ (TOHUM)	83.577	16.223	19

Dünya üretiminde payı

Sıralama	Ürünler	Dünya Üretimi* (ton)	Türkiye Üretimi** (ton)	Üretimdeki Payımız(%)
3	MERCİMEK	4.827.121	345.000	7
	ANTEP FISTIĞI	857.878	80.000	9
	AYVA	649.364	107.243	17
	VIŞNE	1.362.231	182.577	13
	KESTANE	2.051.564	63.762	3
	BİBER	32.324.345	2.127.944	7
	FASULYE (TAZE)	21.720.588	638.469	3

Dünya üretiminde payı

Sıralama	Ürünler	Dünya Üretimi* (ton)	Türkiye Üretimi** (ton)	Üretimdeki Payımız(%)
4	CEVİZ	3.462.731	180.807	5
	ZEYTİN	15.516.980	1.768.000	11
	DOMATES	170.750.767	11.850.000	7
	ISPANAK	24.277.812	207.676	1
	MANDALİN	29.864.484	1.046.899	4

Dünya üretiminde payı

Sıralama	Ürünler	Dünya Üretimi* (ton)	Türkiye Üretimi** (ton)	Üretimdeki Payımız(%)
5	NOHUT	13.731.001	450.000	3
	ŞEKERPANCARI	269.714.067	16.742.968	6
	ELMA	84.630.275	2.480.444	3
	PATLICAN	50.193.117	827.380	2

Aspir 6

Armut 6

Ayçiçeği 8

Çay (kuru) 6

Limon 8

Arpa 9

Kuru soğan 6

K.pamuk 8

Buğday 10

Greyfurt 8

Çavdar 8

Portakal 10

Bitkisel üretimde destekler (milyon TL)

DESTEK KONUSU	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ALAN BAZLI TARIMSAL DESTEKLER	1.858,70	1.996,30	2.157,90	2.189,10	2.406,40	2.605,10	2.694,62
YEM BİTKİLERİ DESTEĞİ	252,9	292,8	293,5	311,4	334,4	338,4	344,59
FARK ÖDEMESİ DESTEKLERİ	2.071,50	2.503,40	2.378,70	2.641	2.481,40	2.726,90	3.128,78
TELAFİ EDİCİ ÖDEME KAPSAM. DESTEK.	76,7	82,2	98,8	111,7	120,8	139,4	168,4
DİĞER TARIMSAL AMAÇLI DESTEKLER	112,7	120,7	165	149,4	176,7	277,2	334,61
GENEL	4.351,20	4.959,70	5.093,90	5.402,60	5.519,70	6.087,00	6.671

Bitkisel üretimde destekler: ÇATAK

YIL	İL SAYISI	PROJE UYGULAMA KAPSAMINA ALINAN İLLER	ÜRETİCİ SAYISI	ALAN (ha)	ÖDEME MİKTARI (TL)
2006	4	Kırşehir, Isparta, Konya, Kayseri	469	1.726	1.434.000
2007			1.508	4.041	2.605.000
2008			1.484	4.063	4.630.000
2009	9 (4+5)	Kahramanmaraş, Karaman, Çanakkale, Niğde, Nevşehir	1.881	4.752	5.061.922
2010	19 (9+10)	Adana, Amasya, Aksaray, Burdur, Denizli, Mersin, Samsun, Sivas, Bilecik, Diyarbakır	2.940	8.808	10.347.256
2011	25 (19+6)	Ankara, Aydın, Tokat, Manisa, Çorum, Edirne	4.648	14.414	16.128.359
2012	27 (25+2)	Adıyaman, İzmir	6.568	21.804	23.182.680
2013	30 (27+3)	Eskişehir, Hatay, Zonguldak	9.195	33.172	35.084.038
2014	43 (30+13)	Afyonkarahisar, Bingöl, Bursa, Çankırı, Elazığ, Kars, Kastamonu, Kırıkkale, Kütahya, Malatya, Sakarya, Uşak, Yozgat	15.430	50.559	52.890.491
2015	51 (43+8)	Balıkesir, Bayburt, Giresun, Muğla, Osmaniye, Sinop, Tekirdağ, Trabzon	22.671	77.969	81.346.357
*2016	51	51 İLDE UYGULAMALAR YÜRÜTÜLMÜŞTÜR.	29.187	110.499	112.012.223
TOPLAM			95.981	331.807	344.722.326

Büyükbaş hayvan sayısı

BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYILARI			
2010	11.369.800	84.726	11.454.526
2011	12.386.337	97.632	12.483.969
2012	13.914.912	107.435	14.022.347
2013	14.415.257	117.591	14.532.848
2014	14.223.109	122.114	14.345.223
2015	13.994.071	133.766	14.127.837
2016	14.080.155	142.073	14.222.228
2017 1. Dönem	14.659.278	157.457	14.816.735
Kaynak : TÜİK			

Küçükbaş hayvan sayısı

KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYILARI			
YIL	KOYUN	KEÇİ	KÜÇÜKBAŞ TOPLAM
2010	23.089.691	6.293.233	29.382.924
2011	25.031.565	7.277.953	32.309.518
2012	27.425.233	8.357.286	35.782.519
2013	29.284.247	9.225.548	38.509.795
2014	31.140.244	10.344.936	41.485.180
2015	31.507.934	10.416.166	41.924.100
2016	30.983.933	10.345.299	41.329.232
2017 1. Dönem	33.562.045	11.010.590	44.572.635

Kaynak:TÜİK

Sığır varlığı

KÜLTÜR, MELEZ, YERLİ SIĞIR SAYILARI							
YIL	SIĞIR SAYILARI(Baş)						
	KÜLTÜR	%	MELEZ	%	YERLİ	%	TOPLAM
2010	4.197.890	36,90	4.707.188	41,40	2.464.722	21,70	11.369.800
2011	4.836.547	39,05	5.120.621	41,34	2.429.169	19,61	12.386.337
2012	5.679.484	40,80	5.776.028	41,50	2.459.400	17,70	13.914.912
2013	5.954.333	41,30	6.112.437	42,39	2.348.487	16,29	14.415.257
2014	6.178.757	43,44	6.060.937	42,61	1.983.415	13,95	14.223.109
2015	6.385.343	45,63	5.733.803	40,97	1.874.925	13,40	13.994.071
2016	6.588.527	46,8	5.758.336	40,9	1.733.292	12,3	14.080.155
2017 1. Dönem	7.001.425	47,76	5.930.944	40,46	1.726.909	11,78	14.659.278

Kaynak:TÜİK

Süt üretimi

SÜT ÜRETİMİ (Ton)					
YIL	SIĞIR	KOYUN	KEÇİ	MANDA	TOPLAM
2010	12.418.544	816.832	272.811	35.487	13.543.674
2011	13.802.428	892.822	320.588	40.372	15.056.211
2012	15.977.838	1.007.007	369.426	46.989	17.401.262
2013	16.655.009	1.101.013	415.743	51.947	18.223.712
2014	16.998.850	1.113.937	463.270	54.803	18.630.859
2015	16.933.520	1.177.228	481.174	62.751	18.654.682
2016	16.786.263	1.160.413	479.401	63.085	18.489.161

Kaynak: TÜİK

Hayvan başına süt verimi kg/baş

Yıl	SIĞIR	KOYUN	KEÇİ	MANDA
2010	2.847	77	106	1.004
2011	2.899	77	106	1.004
2012	2.942	77	105	1.001
2013	2.970	77	105	1.000
2014	3.029	76	105	995
2015	3.059	77	105	996
2016	3.090	77	105	996

Kesilen hayvan sayısı

YIL	BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYISI (Baş)			KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYISI (Baş)		
	SIĞIR	MANDA	TOPLAM	KOYUN	KEÇİ	TOPLAM
2010	2.602.246	15.720	2.617.966	6.873.626	1.219.504	8.093.130
2011	2.571.765	7.255	2.579.020	5.479.546	1.254.092	6.733.638
2012	2.791.034	7.426	2.798.460	4.541.122	926.799	5.467.921
2013	3.430.723	2.403	3.433.126	4.958.226	1.340.909	6.299.135
2014	3.712.281	2.176	3.714.457	5.197.289	1.570.239	6.767.528
2015	3.765.077	1.391	3.766.468	5.008.411	1.999.241	7.007.652
2016	3.900.307	1.499	3.901.806	4.083.620	1.756.360	5.839.980

Kaynak: TÜİK

Kırmızı et üretimi

ET ÜRETİMİ (Ton)					
YIL	SIĞIR	KOYUN	KEÇİ	MANDA	TOPLAM
2010	618.584	135.687	23.060	3.387	780.718
2011	644.906	107.076	23.318	1.615	776.915
2012	799.344	97.334	17.430	1.736	915.845
2013	869.292	102.943	23.554	366	996.155
2014	881.999	98.978	26.770	526	1.008.272
2015	1.014.926	100.021	33.990	326	1.149.262
2016	1.059.195	82.485	31.011	351	1.173.042

Kaynak: TÜİK

Kanatlı hayvan işletmeleri

Yıllar		Kuluçkahane	Damızlık	Ticari Etlik	Ticari Yumurtacı	Toplam
2010	İşletme Sayısı	79	277	8.908	1.072	10.410
	Kümes Sayısı	-	1.657	11.623	3.162	16.442
2011	İşletme Sayısı	79	276	9.164	1.042	10.561
	Kümes Sayısı	-	1.769	12.227	3.044	17.040
2012	İşletme Sayısı	78	302	9.403	1.050	10.900
	Kümes Sayısı	-	1.949	12.852	3.243	18.044
2013	İşletme Sayısı	80	322	9.444	994	10.840
	Kümes Sayısı	-	2.086	13.505	3.103	18.694
2014	İşletme Sayısı	80	341	9.782	1.046	11.328
	Kümes Sayısı	-	2.237	14.360	3.141	19.738
2015	İşletme Sayısı	75	354	9.676	1.113	11.296
	Kümes Sayısı	-	2.390	14.415	3.229	20.034
2016	İşletme Sayısı	62	357	7.834	1.698	10.017
	Kümes Sayısı	-	2.351	12.534	3.616	18.501

Kaynak : GKGM

Yumurta ve beyaz et üretimi

Yıllar	Üretim	
	Yumurta (Milyon Adet)	Kanatlı Eti (Ton)
2010	11.841	1.444.059
2011	12.955	1.613.309
2012	14.911	1.723.919
2013	16.497	1.758.363
2014	17.145	1.894.669
2015	16.726	1.909.276
2016	18.098	1.879.018

Kaynak: TÜİK

Arıcılık

YIL	Arılı Kovan			Bal Üretimi	Bal verimi	Balmumu
	Eski Kovan (adet)	Yeni Kovan (adet)	TOPLAM (adet)	(ton)	(kg/kovan)	(ton)
2010	137.000	5.465.669	5.602.669	81.115	15	4.148
2011	149.020	5.862.312	6.011.332	94.245	16	4.235
2012	156.777	6.191.232	6.348.009	89.162	14	4.222
2013	183.265	6.458.083	6.641.348	94.694	14	4.241
2014	193.825	6.888.907	7.082.732	103.525	14	4.053
2015	222.635	7.525.652	7.748.287	108.128	14	4.756
2016	220.882	7.679.482	7.900.364	105.727	13,4	4.440

İpekböceği

Yıl	Köy Sayısı	Hane Sayısı	Açılan Kutu	Yaş Koza Üretimi
	(Adet)	(Adet)	(Adet)	(Ton)
2010	193	2.134	5.477	129
2011	299	2.623	5.808	151
2012	342	2.572	5.576	134
2013	328	2.348	5.266	121
2014	343	1.760	3.738	80
2015	474	1.956	4.674	115
2016	576	2.001	5.303	103

Kaynak :TÜİK

Hayvancılık destekleri 2017

Islah Amaçlı Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Desteği		25
Süt Desteği (Lt.)	Büyükbaş Hayvan Sütü	Bakanlıkça belirlenen
	Küçükbaş Hayvan Sütü	Bakanlıkça belirlenen
	Manda	Bakanlıkça belirlenen
	Islah Amaçlı Süt Kalitesi Desteği	Bakanlıkça belirlenen
Buzağı Desteği (baş)	4 ay ve üzeri buzağı /malak	350
	Soy kütüğü (81 il)	500
	Döl kontrolü ilave	50
Bombus Arısı (Koloni)		60
Arıcılık (kovan)	Arılı Kovan	10
	Ana Arı	15
	Damızlık Ana Arı	40
Tiftik Üretimi Desteği (Kg)	Oğlak Tiftiği	27
	Ana Mal (İnce, İyi)	
	Tali	
İpekböcekçiliği (Kg)	Tohum (Kutu)	70
	Yaş Koza (kg)	50
Süt Fiyat Düzenlemesi (süt tozu) Desteği (Ton)		Bakanlıkça belirlenen
Sürü Yöneticisi istihdamı desteği (işletme)		5.000

PROF.DR. İLKAY DELLAL
